

ZPRAVODAJ

obce Kryštofovo Údolí

číslo 58
4/2021

Neprodejný pravidelník
pro občany a přátele obce
Kryštofovo Údolí

Slovo úvodem...

Vážení spoluobčané,
po 188 dnech nám 11. dubna skončil nouzový stav, a tak doufejme, že nastane pomalý návrat k normálnímu životu. Tedy pokud nás, jako už mnohokrát během této pandemie, něco nepřekvapí. Osobně si myslím, že úplně bez problémů to ještě dlouho nebude a tak, jak jsme si žili v době předcovidové, si pár let bohužel žít nebudeme. Přestože jsme od začátku zajišťovali dostatek roušek, dezinfekce a koncem března jsme nakoupili pro každého občana obce tři kvalitní respirátory FFP3, oнемocnělo Covidem od začátku pandemie v naší obci podle mých informací cca 30 občanů, v celém libereckém kraji pak zemřelo v souvislosti s touto nemocí více než 1200 lidí, bohužel včetně jednoho z naší obce. Čest jeho památce.
Život v obci je od loňského léta ovlivněn nejrůznějšími, více či méně smysl dává-

jícími, nařízeními a zákazy a jistě nejen já sám na sobě pociťuji, že účast na nějaké té zábavě, ať už organizované obcí nebo jakékoliv jiné, včetně hospody, prostě chybí. Kdybychom občas neporušili nějaké to nařízení, tak se za chvíli pomalu ani nepoznáme. Přišli jsme tak po loňské pouti, podzimní kultuře, části adventních pořadů i o ples a masopust a nezbyvá než doufat, že se uskuteční plánovaná letní kina, pouť v omezeném rozsahu nebo zářiové oslavy Mikroregionu Hrádecko – Chrastavsko.
V současné době by nám všem určitě pomohlo i krásné, teplé, energii doplňující jarní počasí a s tím spojená trocha té aktivity při úklidech našich zahrad a nejbližšího okolí.
A tak mi dovolu, popřát vám co nejvíce jarní a letní pohody, hodně zdraví a těm co chtějí, co nejbližší termín očkování, pokud možno schválenou vakcínou.

Váš starosta obce

Posílení odpoledního autobusového spoje

Koordinátor veřejné dopravy Libereckého kraje vyhověl žádosti obce Kryštofovo Údolí na posílení odpoledního spoje kolem 14. hodiny ze stanice Fügnerova. Nový autobusový spoj by měl do obce jezdit od nového školního roku, tedy od 1.9. 2021. O časových podrobnostech vás budeme informovat.

Koupaliště

Hned zjara jsme zahájili práce na úpravě prostoru kolem koupaliště, přesněji řešení hasičské nádrže. Během dubna bude dokončeno ráhnové oplocení v zadní části areálu u potoka. Do začátku koupací sezóny by měla být v areálu vybudována dvě dřevěná mola, jedno velké na hrázi a jedno menší v zadní části, kde je voda mělká. Vzadu, v částečně stinném místě, by tak měl vzniknout prostor pro vyžití menších dětí. Dále bude mokřad částečně překrytý slatovým chodníkem a přibudou nějaké lavičky. K ohništi budou pořízeny rovněž nové lavice a u vjezdu na hráz bude nainstalována zamykatelná závora. Prostor bude ohraničen kolem komunikace velkými kameny, aby do areálu koupaliště už nemohl nikdo vjíždět a vzniklo tak klidné místo v obci, určené k odpočinku.

JB

V tomto vydání najdete:

2. strana

Krátké zprávy z obce
Údolské letní večery
Krajská správa silnic Libereckého kraje
Socha sv. Kryštofa
Brána fara
Přístřešek pro MŠ Mraveniště

3. strana

Světlo
Sušárna na ovoce
Kaple sv. Kryštofa aneb trochu historie

4. strana

Údržba zimních běžeckých tras
Dobrovolní hasiči v Údole
Sčítání obyvatelstva 2021

5. strana

Bruslím, bruslíš, bruslíme...
Jahnův kámen a německý horský kříž

6. strana

Z údolské kroniky 1914–1918

Elektronická verze zpravodaje
je k dispozici na webových stránkách obce:
www.krystofovoudoli.eu

Veřejné schůze obecního zastupitelstva v roce 2021 se budou konat v následujících termínech:

13. května, 22. července, 30. září a 9. prosince. Konat se budou na půdě obecního úřadu, a to vždy od 19:00 hodin.

Vandalové v obci

Pravděpodobně v noci z 1. na 2. dubna tohoto roku řádili v obci vandalové. Odcizili závěsný košík s maceškami z autobusové zastávky v centru, od chalupy u Štoků odcizili krásné krmítko pro ptáky ve tvaru roubenky a před hospodou U Uhlířů doslova zdemolovali velikonoční výzdobu. Největší škoda je beze sporu to nádherné krmítko pro ptáky. Kdyby náhodou někdo z vás některou z věcí našel někde pohozenou, zkontaktujte obecní úřad. Předem děkujeme a vandalům alespoň touto cestou vzkazujeme, že jejich čin byl více než ubohý a že z těch věcí stejně nebudou mít radost.

JB

Údolské letní večery

I na letošní letní sezonu jsme pro vás připravili bohatý kulturní program. Čekají nás tři projekce letního kina, jedno letní divadlo a Údolská pouť. Pout' bude ve skromnějším provedení, jako byla již minulý rok. Pout'ový víkend začne letním kinem, v sobotu se můžete těšit na varhanní koncert v kostele sv. Kryštofa a večer se opět sejdeme na letním parketu! Letos k nám přijdou Těla a tak si to určitě společně užijeme. O poutní neděli bude tradiční poutní mše. Během celého víkendu se budou točit i kolotoče. V srpnu nás ještě čeká již tradiční letní divadlo na terasách. Budete mít možnost shlédnout komedii Lak na rakve, kterou napsala dlouholetá herečka libereckého divadla a příznivkyně Kryštofova Údolí Jana Hejret Vojtková. Hru uvede sama jako one woman show. V září nás ještě čekají Slavnosti mikroregionu Hrádecko-Chrastavsko, které v letošním roce hostí právě naše obec. Podrobný program všech akcí bude distribuován během května do poštovních schránek nebo bude k vyzvednutí na OÚ.

Silnice II/592

Tak toto je oficiální název silnice, která prochází naší obcí, vede z Mníšku do Osečné, celá je v majetku Libereckého kraje a o její zimní i letní údržbu se stará společnost **Silnice LK**. Společnost vznikla delimitací stávající Krajské správy silnic Libereckého kraje, která se k 1. 1. 2012 stala pouze investorskou – inženýrskou

Krátké zprávy z obce

organizací.

Základním posláním a předmětem činnosti společnosti je údržba krajské silniční sítě II. a III. tříd v Libereckém kraji a vybraných silnic I. tříd. V rámci tohoto poslání Silnice LK a.s. odpovídají za:

- sjízdnost komunikací v zimním období, komplexní zabezpečení silniční sítě (oprava výtlučů, propustků, mostků...), péči o samotné vozovky včetně jejich příslušenství, pravidelné sledování stavu silničních mostů a jejich údržbu, plnění zvláštních úkolů a dalších činností podle pokynů objednatele, provádění staveb, jejich změn a odstraňování.
- Zároveň poskytuje služby v oblasti péče o veřejnou zeleň, stavebních prací a autodopravy. Mezi zákazníky společnosti Silnice LK a.s. jsou obce, instituce, firmy i soukromé osoby.

Krajská správa silnic Libereckého kraje (KssLk), je krajskou příspěvkovou organizací, samostatně hospodařící s příspěvkem z rozpočtu zřizovatele, státního rozpočtu (Ministerstvo dopravy ČR, Ředitelství silnic a dálnic ČR) a fondů (Státní fond dopravní infrastruktury, aj.), podle obecně závazných předpisů o hospodaření příspěvkových organizací. Je právnickou osobou, vystupující v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Předmětem činnosti je: příprava, zabezpečení a vypořádání staveb na silnicích II. a III. třídy v rámci územní působnosti organizace, tvorba a realizace schválené koncepce správy a údržby silnic v majetku kraje, vedení evidence silnic, prohlídky silnic a mostních objektů, údržba a oprava silnic a mostů s cílem odstranit závady ve sjízdnosti, opotřebení nebo poškození silnic, jejich součástí a příslušenství, investiční činnost na spravovaném majetku, další činnosti vyplývající z práv a povinností stanovených zákonem č.13/1997

Sb., o pozemních komu-nikacích, ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou Ministerstva dopravy a spojů ČR č.104/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, krizové řízení a úkoly plynoucí z obrany státu, správa a údržba nemovitostí, příprava, zabezpečení a vypořádání staveb páteřních komunikací pro cyklisty v Libereckém kraji.

O stavu výše uvedené komunikace jsem psal v úvodníku minulého Zpravodaje. Od té doby bylo na celkovou rekonstrukci vydáno i stavební povolení, s tím, že pokud nedojde k dohodě s některými vlastníky, stavbou dočasně nebo trvale dotčených pozemků, budou tyto pozemky případně vyvlastněny, přičemž otázky vyvlastňovacího řízení nejsou předmětem stavebního řízení. I z těchto důvodů platí to, co jsem uvedl minule, tedy že celková rekonstrukce v nejbližších letech neproběhne. V rámci oprav objízdných tras při stávající rekonstrukci silnice přes Ještěd (6.4. – 20.6.2021) se podařilo dohodnout, že během června bude opraveno 15 tis. m² stávajícího povrchu, bez dalších oprav opěrných zdí, propustků, atd. V praxi to pak vypadá na úsek od začátku obce pod Křížanským sedlem k odbočce k č.p. 177 (R.Nováček) v dolní části obce. Již předem je zřejmé, že opravy nebudou mít v některých místech dlouhého trvání, ale zaplat' Pán Bůh, aspoň něco nebo jak se říká, lepší než drátem do oka. Z tohoto důvodu již také neprobíhají opravy jednotlivých děr. Dojde však na každoroční úklid posypového materiálu z krajnic. U místních komunikací to uklidí na náklady obce Pavel Lajda, který v zimě pluhuje, krajskou silnici uklidí v rámci své činnosti Silnice LK, přičemž obojí je v plánu v 17.týdnu, tedy 26. – 30. dubna. Silnice LK na to mají pro celý okres Liberec pouze dva stroje, tak snad technika vydrží a my, co bydlíme u silnice, se zbavíme nepříjemného prachu.

Starosta

Další zprávy

Socha sv. Kryštofa

V tuto chvíli je ve veřejné sbírce k dispozici bezmála 200 000,- Kč. Poměrně dlouhou dobu jsme vedli diskuzi s NPÚ (Národní památkový ústav) o umístění sochy. Náš původní návrh umístění nové sochy k cestě ke kostelu naproti soše sv. Václava byl zamítnut. Důvodem bylo narušení původního vzhledu areálu kostela a fary. Došli jsme tedy ke kompromisnímu řešení a socha sv. Kryštofa bude umístěna do jablonové aleje k cestě na nádraží. V současné době čekáme na návrh a finanční rozvalu od oslovených umělců.

Brána fara

Ve snaze uzavření kostelního areálu byla v minulém roce opravena kovaná hřbitovní brána. Ve druhé fázi jsme chtěli umístit rovněž kovanou bránu k faře. Tuto naši žádost NPÚ bohužel zamítlo s tím, že původně byla u fary brána dřevěná. V současné době jednáme s firmou Durango s.r.o., která by měla zhotovit nejen novou dřevěnou bránu, ale i plaňkové oplocení původní farní zahrádky. Do konce roku 2021 by tak po mnoha dlouhých letech měl být hřbitovní areál zcela uzavřen.

Přístřešek pro MŠ Mraveniště

Během teplých měsíců dojde k vybudování přístřešku z boku obecní budovy čp76 nad vchodem do MŠ Mraveniště. Vchod bude proti padajícímu sněhu chránit kovaný přístřešek od stejného kováře, který vyrobil stříšku nad vchod do kavárny U Ježka. Zároveň dojde k posunutí schodů, aby byl prostor příjemnější pro potřeby MŠ.

Zpravodaj je distribuován do všech poštovních schránek v obci. Pro občany, kteří nemají poštovní schránku, je Zpravodaj k vyzvednutí na OÚ.

Světlo

Bydlení na vesnici má svá specifika, jak píše ve svém článku o hluku. Nedá mi, než napsat o světle.

Ve městech je hluk a na venkově ne, ve městech je tzv. světelný smog a na vesnici ne. Tak to prozatím tady platí. Díky tomu vidíme noční oblohu a hvězdy. Kdysi to bylo vidět i v Liberci a jiných městech. Vlivem vyšší obyvatelnosti a lepšího pouličního osvětlení mizí v Liberci nejen louky, ale i noční obloha.

Máme něco, o co můžeme přijít. Pokud dovolíme stavět domy tam, kde nikde nestály. Pokud budeme chtít po obci, aby přidala lampu veřejného osvětlení....

Tak je to jednoduché!

A naše obydlí vylepšíme venkovními svítilnami, jež září až k sousedům.

Nedokážete si představit, co dokáže LED zdroj. Klasická žárovka byla fajn, tyhle eco zdroje mají jiné složení svého spektra a jedním z neduhů je ostrý dosvit na ne-skutečnou vzdálenost. Pokud svá venkovní

svítilna skutečně nezbytně potřebujete, snažte se je namířit k zemi a to co nejbližší. Sviťte s nimi co možná nejméně a volte barvu světla teplou (3000K).

Važme si své tmy a ochraňujme ji prosím. Chráníme tím svůj nervový systém a máme ideální prostředí pro dobrý spánek.

A pokud nevidíte na cestu domů, kupte si ruční svítilnu a nebo si posviťte mobilem.

Děkují za pochopení.

Allan Janeček

Kryštofovo Údolí – malebná a klidná obec!?

Naše obec, která pamatuje sousedské soužití a skvělé kulturní vyžití, se stává hnízdem zbohatlých snobů a kulturních barbarů! Tito, rádoby kulturní Češi, ničí naši obec svým chováním a znehodnocují naši obec, absolutně se sem nehodícími stavbami. Bohužel se k těmto lidem přidávají i místní domorodci, kteří nedbají nedělního klidu, státních svátků a podvečerních hodin, kdy si člověk chce posedět s rodinou nebo přáteli a užít si trochu klidu. Bezúčelným popojížděním traktoru, sekáním trávy nebo řezáním dřeva! Někteří tito domorodci nesmyslně

narušují klid a pořádek, než aby si raději opravili chalupu, která je ostudou obce a jejíž zanedbáváním hrozí částečné zhroutení do vozovky v nebezpečné zatáčce! Co na to pan starosta, Policie ČR a „páni památkáři“? Někteří z nás, kteří chceme zrenovovat chalupy do původního stavu, dělají „páni památkáři“ problémy, vytvářejí zbytečné překážky a zároveň povolují stavby, které se sem nehodí! Kde je česká historická kultura? Asi v pr...! Takto brzy skončíme jako předměstská část Liberce. Zamysleme se nad sebou!

Děkují, *zastávce malebné a klidné obce*

Sušárna na ovoce

Velice se mi líbila myšlenka Jany Blažkové ohledně navracení ovocných stromů do našeho údolí...věřím, že realizace v dohledné době bude.

Stále ještě je hodně ovocných stromů a palírna u sousedů to využívá...asi. Mne však oslovila jiná verze využití. Naši předci měli sušárny na ovoce, každý doufám zná křížaly.

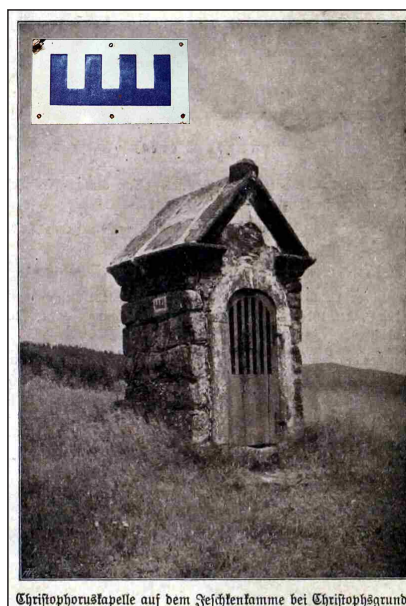
Pro obec je to retrospektivní přínos a určitá pracovní příležitost. Postavme prosím na obecním pozemku obecní sušárnu ovoce, na dříví a může sloužit všem a všechny spojovat.

Allan Janeček

Kaple sv. Kryštofa aneb trochu z historie Blauer Kammweg

Na začátku letošního roku jsme požádali o dotaci na rekonstrukci kaple sv. Kryštofa. Konkrétně se jedná o program Údržba a obnova sakrálních staveb. Program byl vyhlášen Ministerstvem zemědělství ČR. Lesy České republiky, vlastník pozemku, na němž se kaple nachází, dal k našemu záměru nezbytný souhlas. Rozhodnutí o přidělení dotace by mělo padnout na začátku léta. Pevně věříme, že nám bude dotace schválena a budeme tak moci ještě letos začít s opravami. Kaple pochází z roku 1763 a novinské pastviny se kdysi táhly až k ní, jak je vidět na jednom z historických snímků. Zároveň stála na staré Hřebenovce. Modrá hřebenovka neboli Blauer Kammweg spatřila světlo světa roku 1902. Na její trase se shodli německých horských spolků a měla to být monumentální, jednotně značená stezka vedoucí přes vrcholové partie Lužických hor. První část modré Hřebenovky byla vyznačena z Ještědu na Růžový vrch u Děčína. Na druhém historickém snímku můžete vidět znak Hřebenovky přímo na kamenné kapli. Později se vyznačilo mnoho dalších kilometrů a Hřebenovka se tak rozšířila prakticky do všech hornatých koutů naší země a stala se velmi populární. Kaple sv. Kryštofa byla v historii mnohokrát opravována, naposledy v roce 1998. Na její stěně visí fotografie sochy svatého Kryštofa z Patenkirche v Blaubeuren. Je to místo, kde sídlí komunita odsunutých Němců z Kryštofova Údolí. Právě spolek bývalých odsunutých obyvatel Kryštofova Údolí a Noviny výrazně přispěl na obnovu kaple v 90. letech 20. století. Vydejte se někdy sami po stopách staré Blauer Kammweg a nechte se unést nádhernými výhledy a rozmanitou krajinou, stojí to za to!

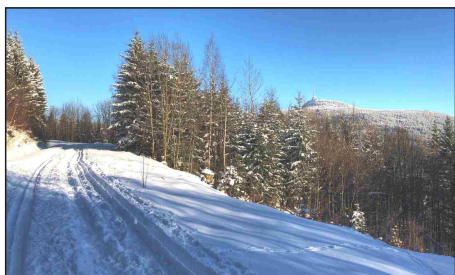
JB

Christophoruskapelle auf dem Jeschtenkamme bei Christophgrund.

Údržba zimních běžeckých tras

Epidemiologická situace je sice stále složitá, ale paní zima k nám byla letos štědrá a postarala se o skvělé podmínky pro běžkování i bruslení. Běžkařské trasy vedoucí z křižanského sedla pro nás všechny upravovali pánové Milan Jelínek a Jaroslav Konáš. Na webových stránkách obce www.krystofovoudoli.eu v sekci turistické informace – běžecké trasy jste mohli sledovat aktuální informace o jejich úpravách. Velmi děkuji oběma pánům za jejich práci, jízda na skútru se „stopařem“ vzadu není vůbec jednoduchá a úprava celé trasy může trvat i tři hodiny. Věřím, že jste si i vy běžky užili.

Hospoda

Nájem byl současněmu nájemci ukončen výpovědí se šesti měsíční lhůtou. Do 31. března tohoto roku tak měl prostor obecní hospody vyklidit. Nájemce využil svého práva a naši výpověď u soudu napadl. Obec na něj hned 1. dubna podala žalobu na vyklizení a teď čekáme na verdikt soudu.

Dobrovní hasiči v Údole

Naše jednotka se snaží o zachování akceschopnosti na sto procent i v době s covidem. Stále máme jednotku ve sníženém stavu 1+3 a jsme rozděleni na tři skupiny. Jednotka je akce schopná.

Na jaře nás navštívil operační důstojník por. Mgr. Radka Kostelňáková, které byly ukázány prostory hasičárny a byla konzultována naše komunikace mezi KOPisem a JSDHKÚ. Vzhledem k nejmodernější tech-nice, kterou vlastníme, máme 1*.

AKCE

Při požáru skladu v Chrastavě byla jednotka připravena jako záložní mužstvo. Máme na seznamu pár popadaných stromů a jednu autonehodu. Vše bez zranění. Nová hasičská technika je odzkoušena a je plně funkční.

Jiří Hübsch ml.

**Počítejte s námi.
Bezpečně. Online. Raz dva.**

Sčítání je v plném proudu. Týká se nás všech. Každá odpověď může ovlivnit, jak bude život v naší zemi vypadat. Děkuje všem, kteří se už sečetli. Pokud jste tak ještě neučinili, máte čas do 11. 5. 2021.

Jednoduše

Ať jste doma nebo na cestách, nejlepší je sečíst se online. Jde to odkudkoliv. Sečíst můžete nejen sebe, ale také celou rodinu.

Bezpečně

Sečíst se lze zcela bezkontaktně přes internet, nebo pomocí listinného formuláře při respektování aktuálních hygienických opatření. V bezpečí samozřejmě zůstanou i vaše údaje.

27. 3. – 11. 5. Sčítání online na scitani.cz

Formulář lze vyplnit z počítače, tabletu či mobilu. Sečtete celou domácnost přes internet bez nutnosti kontaktu se sčítacím komisařem. Je to snadné a ušetříte čas. Přihlásíte se pomocí osobního dokladu, přes elektronickou identitu (NIA) nebo pomocí datové schránky fyzické osoby. Sčítací formulář můžete pomoci vyplnit i někomu, kdo to sám nezvládne.

17. 4. – 11. 5. Sčítání pomocí listinného formuláře

Pokud se nesečtete online, budete vyplňovat listinný formulář. Získáte ho spolu s odpovědní obálkou od sčítacího komisaře a na kontaktních místech sčítání, která se nacházejí na vybraných poštách. Sčítací komisař se dostaví v předem oznámeném termínu a vyčká na váš příchod před vaším domem. Vyplněný formulář v odpovědní obálce můžete vhodit do poštovní schránky nebo odevzdat na kterémkoliv kontaktním místě.

scitani.cz | dotazy@scitani.cz | 253 253 683

Historické fotografie Kryštofova Údolí

Vyklenková kaple Panny Marie Pomocné z roku 1768

Přesně tak to vypadalo letošní zimu na údolském „koupališti“. Zima a hlavně mráz nám konečně dopřáli vytoužené zimní radovánky na několik krásných dnů. Nikdo z dětí – bruslařů se nemohl dočkat konce online vyučování a téměř každou přestávku řešily, když se dnes půjde a také, kdo dnes půjde. Vydržely na kluzišti celé odpoledne až do úplné tmy, o víkendech celý den pouze s krátkou pauzou na oběd a jinak nadšeně rejdlily po rybníce. Kluci vychystali hokejky a jali se upravovat hokejovou plochu. Také celá řada děvčat se chopila hokejové výstroje a sekundovala klukům při vášnivě hře.

Při pohledu na hru se mě zmocnilo opravdové dojetí, jak se tatínkové a dospělí věnují synům nebo prostě jenom ostatním klukům na ledě a všichni hrají dohromady. Kluci vzhlíželi k velkým hráčům jako k bohům a věřím, že je to inspirovalo k ještě lepším výkonům. Nebruslící tatínkové však pouze nečinně nepřihlíželi, ale vyhrabávali

Bruslím, bruslíš, bruslíme

další ledové plochy k bruslení, za což se jim dostalo spousty díky. Děvčata si občas na vedlejším ledovém hřišti jela vyzkoušet nějaké jednoduché piruetky a byla také nadmíru spokojená. Bruslila i spousta maminek, které měly zároveň funkci svačinářek, takže na rybníku bylo opravdu veselo.

Nezbývá než doufat, že i příští rok nám příroda nadělí pár chladných dnů a budeme moci opět vyrazit na led. Moc se těšíme!

A propo, víte odkud pochází slovo *bruslení*?

„Slovo pochází z doby krále Jiřího z Poděbrad, který vyslal na podzim roku 1465 do západní Evropy poselstvo z úkolem předvést vyspělou kulturu zemí Koruny české a sebe pak jako vzdělaného vladaře. Výprava doputovala přes Německo až do Bruselu. Tam čeští vyslanci spatřili věc nevídanou — Bruselané si připínali k botám zvláštní „nože“ a na nich rejdlili po zamrzlých kanálech. Do Království české-

ho tak přivezli zmíněnou brusli, načež si Pražané bruselskou novinku oblíbili a na zamrzlé Vltavě se začalo bruslit.“

Tereza Tužová

Jahnův kámen a německý horský kříž

V letošním roce začala oprava Jahnova pomníku (Jahnstein). Pomník můžete najít na zeleně značené turistické trase, pokud se vydáte z vesnice směrem ke kapli sv. Kryštofa přes obecí les. Mým cílem je pomník navrátit do původní podoby z doby slavnostního odhalení. Na ne příliš kvalitní fotografii je vidět pomník právě v roce 1928, kdy byl slavnostně odhalen. Během historického bádání jsem zjistila, že v jeho blízkosti stál i dřevěný německý horský kříž, který tam byl umístěn o mnoho let dříve. Pokud je mi známo, tak se nedochovala žádná fotografie tohoto kříže, jen jeho popis. Kříž byl velmi vysoký, pravděpodobně 3,5 m, měl dřevěnou stříšku a visel na něm plechový Ježíš Kristus. Má snaha je na místo umístit i kopii původního německého horského kříže. Ve zvonici se jeden původní plechový Ježíš našel. Momentálně řešíme, zda bude lepší jej opravit, či vyrobit jeho

kopii. Své síly jsem spojila se spolkem Patron, který se zabývá obnovou drobných, ne jen sakrálních památek v Jizerských a Lužických horách. Tímto za pomoc děkuji panu Marku Řeháčkovi ze spolku Patron.

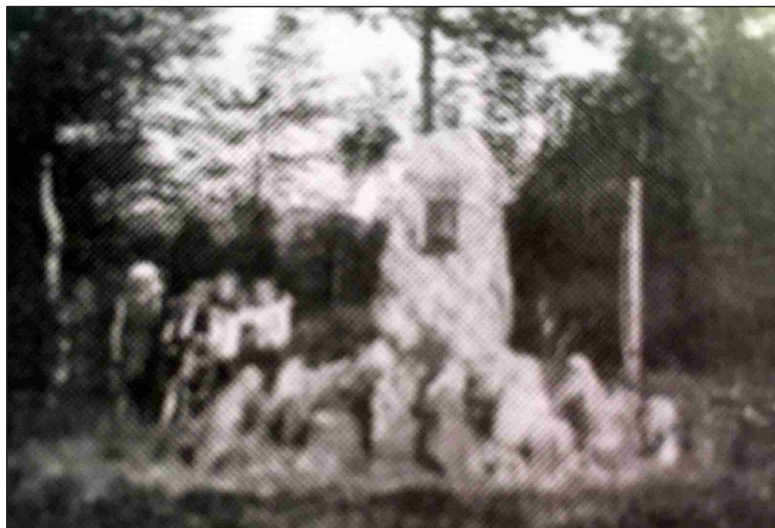
Co to tedy je ten Jahnův kámen? Jahnův kámen byl odhalen 21.10.1928 k 150tému výročí narození pruského pedagoga Friedricha Ludwiga Jahna (1778-1852), zakladatele německého tělovýchovného hnutí, které později fungovalo pod názvem Deutscher Turnverband a byla to obdoba mladšího českého Sokola. Některé jeho tělocvičné prvky se používají dodnes, jedná se například o hrazdu či bradla. „Turneři“, jak se jim v českých zemích přezdívalo, kladli velký důraz i na vlastenectví, což bylo jistým pozdějším hnutím zneužíváno. Hlavní kámen, stejně jako tydrobnější byly přivezeny ze Spáleného vrchu. Slavnostní řeč při

odhalení držel učitel Tschiedel, hajný Hergesell zasadil za kamenem dokonce dub. Akce se zúčastnily všechny obecní spolky. Náklady na stavbu pomníku činily 800 Kč. Po válce byl pomník povalen. Členové SDH jej v roce 2003 opět postavili a poté se každoročně starali o prostranství sekáním trávy a posbíráním odpadků. V roce 2007 v průběhu jarní brigády instalovali místní hasiči ke kameni i dřevěný kříž a lavici. Kříž tehdy vyrobil Tomáš Trubač ze starých trámů a krovů obecní stodoly. Tento kříž je ale již bohužel poničený.

Pokud má někdo z vás nějaké informace o Jahnově kameni, či původním německém horském kříži, kontaktujte mne prosím na mistostarosta@kudoli.cz nebo na +420 774 294.

Předem děkuji za jakékoliv informace.

Jana Blažková

Z údolské kroniky 1914–1918

Nutno předeslat, že v letech 1914-1918 nebyla kronika zaznamenávána.

Teprve v roce 1933 provedl tyto záznamy tehdejší kronikář Josef Placht.

Mobilizace

Kvůli nedostatečné odpovědi Srbů na Rakousko-Uherskou notu se 25. 7. 1914 rozpadla diplomatická jednání mezi Rakouskem a Srbskem. 26. 7. 1914 začala částečná mobilizace armády a záložníků do 37 let. Tato zpráva nás zasáhla jako blesk z čistého nebe, právě uprostřed církevní slavnosti v našem kostele. 27. 7. v 17:00 se se slzami v očích loučili s 50 syny své obce matky s dětmi s jejich otci a rodiče se svými syny při odchodu na frontu. 28. 7. následovalo vyhlášení války Srbsku a začala všeobecná mobilizace. Železnice nestačila všechny odvedence odvézt ke svým útvarům, byla zrušena osobní i nákladní doprava. Pracovní doba v továrnách byla zkrácena na 3 dny v týdnu. V celém státě byla nouze o malé a stříbrné mince. Se strachem hledělo obyvatelstvo do budoucna. Báli se i státního bankrotu.

Vyhlášení války

2. 8. vypovědělo Německo jako spojenec Rakouska válku Rusku, 3. 8. Francii, 4. 8. Belgii, 4. 8. Anglie Německu a 5. 8. Rakousko Rusku. 16. 11. - 31. 12. 1914 začaly odvody ročníků 1878-1890. 6. 4. - 6. 5. 1915 pak odvody ročníků 1873-1877. 29. 7. - 30. 9. 1915 ročníků, které na vojně neskončily 1863-1872. Množily se krádeže brambor z polí, proto i v naší obci byla zřízena domobrana.

Nouze

Začátkem prosince 1914 byl zaveden tak zvaný válečný chléb. Mohl být pečený jen z 50% pšeničné nebo žitné mouky s náhražkami ječmene, nebo kukuřice, či ovsa.

Zásobování obilím

15. 8. 1915 převzal některé zásobování obcí obilím a mléčnými produkty státní úřad. Žádný zemědělec nesměl s obilím obchodovat, nebo jinak nakládat. Veškeré obilí směl prodat pouze státnímu úřadu s obilím.

Odvody státu

V dubnu 1915 odevzdala obec 238 kg železa, v říjnu 1915 36,5 kg kaučuku, 1914,

1915 a 1916 přes 1000kg ostružinového listí, v září a říjnu 1915 a v červnu 1916 1270kg vlny, v říjnu 1917 12 párů rukavic palčáků a 53 párů ponožek.

Sbírky

Tisíce rodin ztratilo své živitele, byla velká nouze a proto vznikla mezi ženami a děvčaty sbírka „Žena pro ženu“. I v naší obci 224 žen a dívek v měsíční 20haléřové sbírce sebrali 500 Korun. Také Červený kříž podpořil sbírku v letech 1914-1916 částkou 520,30 Korun. V kostele se ve prospech Červeného kříže vybralo 989,04 Korun. To vše jsou ale drobné proti částkám, které naše vlast poskytla státu jako válečnou půjčku.

Válečná půjčka

Obě naše obce poskytly státu půjčku v celkové hodnotě půl milionu Korun.

Nouze

Přitom drahota a nouze byly čím dál větší. 18. 4. 1915 byly zavedeny lístky na chleba, v květnu 1915 dva bezmasé dny, 2. 4. lístky na cukr, v srpnu 1916 lístky na sádlo, kávu a tabákové výrobky. Koncem května 1917 byly zavedeny průkazy pro chudé. Průkazy byly typu A a B.

Příděly

Skupina A dostávala týdně 5 Korun a skupina B 10 Korun na hlavu. Do skupiny A patřilo v Údole, Novině a Rokytnici 104 osob, do skupiny B 269 osob. Skupina A dostávala maso bezplatně, později 1 kg za 1,50 Korun. Skupina B platila polovinu z nejvyšší ceny. Náklady nesl stát. S touto pomocí byla ve vsi zřízena polévková kuchyně. 22. 5. 1917 do ní chodilo 70 dětí.

Drahota

Drahota neustále stoupala, na lístek na chleba se dostala jen polovina chleba, za lístek na mouku nic, někdy trochu kukuřičného zrna. Masa bylo na osobu týdně 12 dkg. Pro další potraviny se chodilo do vzdálených obcí buď výměnou, nebo za velké peníze.

Odvody státu

Od 1. 10. 1916 do 31. 12. 1918 dodala obec Údol a Novina 52 krav oproti 65 předepsaných. Od roku 1915-1918 z Údola 10 942 kg žita, 75 kg ječmene, 10 436 kg ovsa a 13 954 kg brambor. Z Noviny 13 498 kg žita, 821 kg ječmene, 22 824 kg ovsa a 17 279 kg brambor. Dohromady 19 vagonů.

Zvony

23. září 1916 v 8 hodin naposledy zazvonily zvony. Nejprve byl sejmout umíráček z roku 1784, potom prostřední zvon z roku 1744, naposledy největší z roku 1608. Zvony byly sejmuty pro válečné účely a na nádraží je doprovázela celá obec. Pro válečné účely musel být odevzdán i školní zvonek z Noviny.

Vojáci v poli

Na frontách bojovalo z Údola 200 mužů, z Noviny 42 a z Rokytnice 8. Z války se vrátilo 8 mrzáků, 21 mužů se nevrátilo vůbec. Na válečné zranění zemřelo 5 mužů. Nezvěstných zůstalo 7 mužů. 2. října 1921 byl těmto mužům postaven pomník padlých během 1. světové války.

Ceny

Během války vzrostly ceny za životní potřeby do takových výšek, že se už v roce 1918 málem nedalo žít. Mnozí trpěli podvýživou. Zde ukázky cen:

	v r. 1914	během války	v r. 1918	nárůst
1kg masa	2,-	8,6	30,-	1500%
1kg másla	4,-	25,6	70,-	1800%
1kg mouky	0,4	2,5	25,-	6250%
1 ks vejce	0,1	1,12	1,5	1500%
1l mléka	0,3	1,-	3,-	1000%
1kg cukru	0,6	1,58	20,-	1500%
1kg brambor	0,1	0,72	3,-	3000%
1kg švestek	0,2	3,3	6,-	3000%
1 pár bot	20,-	100,-	400,-	2000%
1 oblek	60,-	180,-	1200,-	3000%

Ceny jsou samozřejmě v rakouských korunách. S použitím Heimat-Post č. 146/2012 L. Řehák

ZPRAVODAJ OBCE KRYŠTOFOVO ÚDOLÍ

Vydává/ Obec Kryštofovo Údolí čp. 166, 460 02 Liberec 2

Evidenční číslo/ MK ČR E 20264

Kontaktní osoba/ Mgr. Jana Blažková, email: mistostarosta@kudoli.cz

Sazba a tisk/ RECo design s.r.o. Chrástava, www.recodesign.cz

Elektronická verze Zpravodaje ke stažení na obecních internetových stránkách.

ÚŘEDNÍ HODINY OBECNÍHO ÚŘADU, KONTAKTY

Pondělí: 8:00 – 11:30 12:30 – 16:00 hod.

Středa: 8:00 – 11:30 12:30 – 17:00 hod.

Starosta: Ing. Pravoslav Svačina, tel.: +420 777 280 046

Místostarosta: Mgr. Jana Blažková, tel.: +420 774 294 894

Referentka: Martina Žilková, tel.: +420 722 634 282

e-mail: info@kudoli.cz

internet: www.krystofovoudoli.eu